

ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВА

Пригарін Д.О, Шевченко М.М.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Організаційно-виробнича структура відображає побудову системи, якою управляють, структура управління - системи, яка управляє, а організаційна структура підприємства - побудову і взаємозв'язок обох даних систем. Таким чином, структура управління ЗЕД відображає побудову системи управління в даній сфері, тобто органи, служби, апарат, що здійснює управління ЗЕД.

Апарат управління будується з урахуванням необхідного оновлення ланок (по горизонталі) і ступенів чи рівнів управління (по вертикалі). Ланка управління - це структурний підрозділ чи окремі спеціалісти, що виконують відповідні функції управління. На виробничих підприємствах, що приймають активну участь у зовнішньоекономічній діяльності, зовнішньоекономічний апарат в даний час існує в основному в двох формах: відділу зовнішньоекономічних зв'язків (ВЗЕЗ) в рамках діючого апарату управління; зовнішньоторгової фірми (ЗТФ).

Головними завданнями ВЗЕЗ підприємства можуть бути: участь в розробці стратегії ЗЕД підприємства, сприяння розвитку ЗЕД підприємства з метою прискорення його соціально-економічного розвитку, управління експортним потенціалом підприємства, постійне його зміцнення й розвиток, забезпечення виконання зобов'язань, що випливають з договорів та угод із зарубіжними партнерами, вивчення кон'юнктури іноземних ринків, збір і накопичення відповідної інформації, організація експортно-імпортних операцій, забезпечення їх ефективності, здійснення рекламної діяльності, організація протокольних заходів та ін. Відповідно до завдань визначаються функції ВЗЕЗ і формується оргструктура управління. ВЗЕЗ зазвичай очолює начальник відділу. Відділ складається із ланок (груп, секторів, бюро і спеціалістів).

В міру розвитку ЗТФ виконання технічних і підготовчих операцій, які здійснюють комерційні й допоміжні підрозділи, може бути централізоване шляхом створення спеціалізованих служб, наприклад, копіювально-розмножувального бюро, бюро переказів, відділу автоматизованої обробки даних, групи комерційних розрахунків та ін. Чи варто створювати ЗТФ в складі підприємства-суб'єкта ЗЕД? Для того, щоб відповісти на це питання, треба зіставити затрати підприємства при відсутності власної такої фірми і витрати на її утримання. При цьому треба мати на увазі, що ефект діяльності ЗТФ буде видно тільки після 1-2 років її роботи.